ಜಲಾಲುದ್ದೀನ್ ರೂಮಿ – ಸೂಫಿ ಕವಿ

ಸ್ವಾಮಿ ವೀರೇಶಾನಂದ

ಜಲಾಲುದ್ದೀನ್ ರೂಮಿ ಸೂಫೀ ಸಂತರ ಮಧ್ಯೆ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯ ಜ್ಞಾನ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಕವಿಯ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿ – ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಿಳಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಅವನೊಬ್ಬ ಸುಮಧುರ ಗಾಯಕನಾಗಿದ್ದನು ಮತ್ತು ಉತ್ಕಟ ಭಗವತ್ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ತಾನು ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನು ಅವನು ತನ್ನ ದಿವ್ಯಕಾವ್ಯದ ಮಾಧುರ್ಯತೆಯಿಂದ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟನು. ಸಾಧಾರಣ ಜನರಿಗೆ ಕೂಡ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಪರಮ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು ಅವನು ಪರಿಚಯಿಸಿದನು.

ರೂಮಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ೧೨೦೭ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೩೦ರಂದು. ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ವಾಕ್ಶ್ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ. ಅದು ಇಂದಿನ ತಜಕಿಸ್ತಾನ ದೇಶದ ಬಾಲ್ಕ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಕ್ ಪ್ರದೇಶವು ಪರ್ಷಿಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಸೂಫೀ ಧರ್ಮವು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತ್ತು. ಬಾಲಕ ರೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇದು ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತ್ತು. ಅವನ ತಂದೆ ಬಹಾ-ಉದ್-ದಿನ್ ವಲಾಡ್ ಹಾಗೂ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕವಿಗಳಾದ ಅತ್ತರ್ ಮತ್ತು ಸನಯ್ – ಈ ಮೂವರೂ ರೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅಳಿಸಲಾಗದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದರು. ರೂಮಿಯ ತಂದೆ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ದೇವತಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಮತ್ತು ಅನುಭಾವ ಜೀವಿ. ಅವನನ್ನು 'ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸುಲ್ತಾನ್' ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ರೂಮಿಯ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು ಮುಮಿನಾ ಖಾಟೂನ್. ಅವಳು ಬಹಳ ಸರಳ ಮಹಿಳೆ.

ಮಂಗೋಲರು ಮಧ್ಯ ಏಷಿಯಾದ ಮೇಲೆ ೧೨೧೫ರಿಂದ ೧೨೨೦ರವರೆಗೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರು. ರೂಮಿಯ ತಂದೆ ತನ್ನ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನೆಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೂಮಿ ನಿಷಾಪುರ್ ಎಂಬ ಇರಾನಿನ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯಾದ ಅತ್ತರ್‌ನನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿದನು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಮಿಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಅತ್ತರ್ ಒಡನೆಯೇ ಗುರುತಿಸಿದನು. ರೂಮಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅತ್ತರ್ ಹೀಗೆ ನುಡಿದನಂತೆ: ''ಅದೋ ನೋಡು, ಅಲೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಾಗರವನ್ನು'' ಎಂದು. ಅತ್ತರ್ ತನ್ನ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ 'ಅಸ್ರಾರ್‌ನಾಮಾ' ವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದನು. ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜೀವಿಯು ಬಂಧಿತನಾಗಿರುವುದನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ರೂಮಿಗೆ ಆಗ ಕೇವಲ ೧೮ ವರ್ಷ. ಹದಿಹರೆಯದ ಈ ಯುವಕನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಭೇಟಿ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ರೂಮಿಯು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕವಿತಾ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಅದು ಬಹು ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಸ್ರೋತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ನಿಷಾಪುರದಿಂದ ರೂಮಿಯ ಕುಟುಂಬದವರು ಬಾಗ್ದಾದಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಸೂಫೀ ಸಂತರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದರು. ಬಾಗ್ದಾದಿನಿಂದ ಅವರು ಹೇಜಾಜ್ ಎಂಬ ಊರಿಗೆ ಹೋದರು. ತದನಂತರ ಪವಿತ್ರ ಮೆಕ್ಕಾ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಹಲವಾರು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತ, ಕಡೆಗೆ ಕರಮಾನ್ ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನೆಲೆಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ರೂಮಿಯ ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ಸಹೋದರ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. ೧೨೨೫ರಲ್ಲಿ ರೂಮಿ ಗೌಹರ್ ಖಾಟುನ್ ಎಂಬವಳನ್ನು ರೂಮಿ ಮದುವೆಯಾದನು. ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ

ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಾದರು: ಸುಲ್ತಾನ್ ವಹಾದ್ ಮತ್ತು ಅಲಾ-ಎದ್ದೀನ್ ಚಲಾಬಿ. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಮರಣಹೊಂದಿದಾಗ, ಅವನು ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆಯಾದನು. ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದನು: ಅಮಿರ್ ಅಲಿಮ್ ಚಲಾಬಿ ಎಂಬ ಮಗ ಮತ್ತು ಮಲಕೇಹ್ ಖಾಟುಮ್ ಎಂಬ ಮಗಳು.

ಮೇ ೧, ೧೨೨೮ರಂದು ಅನಾತೊಲಿಯಾ ರಾಜ್ಯದ ದೊರೆಯ ಆಹ್ವಾನದ ಮೇರೆಗೆ ರೂಮಿಯ ಕುಟುಂಬದವರು ಕಡೆಗೂ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಕೊನ್ಯಾ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ರೂಮಿಯ ತಂದೆಯು ಅಲ್ಲಿನ ಮದ್ರಸಾದ (ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಾಲೆ) ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದನು. ಅವನ ಮರಣಾನಂತರ, ೨೫ ವರ್ಷದ ರೂಮಿ ಅವನ ಪದವಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಮೌಲ್ವಿಯಾದನು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಯ್ಯದ್ ಬರ್ಹಾನ್ ಎನ್ನುವ ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ರೂಮಿಯು ಶರಿಯಾ (ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಕಾನೂನು) ಮತ್ತು ರೂಮಿಯ ತಂದೆ ರಚಿಸಿದ ತರಿಖಾ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದನು. ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೀಗೆ ರೂಮಿಯು ಸೂಫೀ ಧರ್ಮದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

೧೨೪೦ರಲ್ಲಿ ಅವನ ಗುರು ಮರಣಹೊಂದಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ರೂಮಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನವು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅವನು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದನು. ಕೊನ್ಯಾ ನಗರದ ಮಸೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮದ್ರಸಾಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಮಾಡುವ ಮೌಲ್ವಿಯಾಗಿಯೂ (ಇಸ್ಲಾಂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕ) ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದನು.

ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರೂಮಿ ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ನಗರವಾದ ಡೆಮಾಸ್ಕಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸೂಫೀ ಸಂತನಾದ ದರ್ವೇಷ್ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಮ್ಸ್-ಇ-ತಬ್ರಿಜಿ ಅನ್ನು ೧೨೪೪ರ ನವೆಂಬರ್ ೧೫ರಂದು ಭೇಟಿಮಾಡಿದನು. ಇದು ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಯಶಸ್ವೀ ಬೋಧಕ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿದ್ದ ರೂಮಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ತಪಸ್ವಿಯಾಗಿ, ದೈವಭಕ್ತನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟನು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಕಥಾನಕಗಳು ದಾಖಲಿಸುತ್ತವೆ: ಶಾಮ್ಸ್ ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ಹಲವಾರು ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅವನು ಒಂದು ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಅನವರತವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಒಂದು ವಾಣಿಯು ಅವನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು: ''ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನೀನು ಯಾವ ತಲೆದಂಡವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀಯೆ?'' ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಮ್ಸ್, ''ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನೇ ತಲೆದಂಡವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತೇನೆ'' ಎಂದನು. ಆಗ ಆ ದಿವ್ಯವಾಣಿಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿತು, ''ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಕೊನ್ಯಾದ ಜಲಾಲ್-ಉದ್-ದಿನ್ ರೂಮಿಯನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ. ಅವನೇ ನಿನ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಲು ತಕ್ಕವನು.'' ಇದಾದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಶಾಮ್ಸ್ ರೂಮಿಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದನು. ೧೨೪೮ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೫ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ರಾತ್ರಿ. ರೂಮಿ ಮತ್ತು ಶಾಮ್ಸ್ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಹಿಂದಿನ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಯಾರೋ ಶಾಮ್ಸ್‌ನನ್ನು ಕರೆದರು. ಅವನು ಅದು ಯಾರು ಎಂದು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅವನು ವಾಪಸ್ಸು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ; ಅವನ ಕೊಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಅವನು ದಿವ್ಯಸ್ನೇಹದ ಸಲುವಾಗಿ ತನ್ನ ಶಿರವನ್ನೇ ಆಹುತಿ ನೀಡಿಬಿಟ್ಟನು.

ರೂಮಿಯ ಸಂತಪ್ತ ಹೃದಯದ ಭಾವನೆ ಅವನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಹರಿದಿದೆ. ಹಠಾತ್ತನೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ತನ್ನ ಗುರುವನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ಅವನು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನು. ಅನಂತರ ಅವನಿಗೆ ಈ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಯಿತು:

ನಾನೇಕೆ ಅರಸಲಿ? ಅವನೇ ನಾನಾಗಿರುವೆ.
ಅವನ ಸತ್ತ್ವವೆ ನನ್ನ ನುಡಿಯಾಗಿ ಉಲಿಯುತಿದೆ
ನನ್ನನೇ ನಾನು ಅರಸುತಿರುವೆ!

ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಮರಣಾನಂತರ ರೂಮಿಯ ಕವನಗಳ ಲಿಪಿಕಾರ ಮತ್ತು ಅವನ ಪ್ರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹುಸ್ಸಮ್ -ಇ - ಚಲಾಬಿ ರೂಮಿಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಪ್ತಸಂಗಾತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕೊನ್ಯಾ ನಗರದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಹುಸ್ಸಮ್ ತನ್ನ ಗುರುವಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ: ''ಸನಾಯ್ ಬರೆದ 'ಇಲ್ಲಾಹಿ ನಾಮ' ಅಥವಾ ಅತ್ತರನ 'ಮಾನ್‌ಟಿಕ್-ಉಟ್-ತಯರ್' ನಂಥ ಮಹಾನ್ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹಾಗೆ (ಅವೆಲ್ಲವೂ ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಬಹು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸೂಫೀ ಗ್ರಂಥಗಳು) ನೀನೊಂದು ಉದ್ದಾಮ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುವುದಾದರೆ, ಅದು ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಸಂಗೀತಗಾರರ ನಿತ್ಯ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಬಲ್ಲುದು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ದಿವ್ಯ ಕವನದಿಂದ ತಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಪುನೀತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ.'' ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ರೂಮಿ ಮುಗುಳ್ನಗೆಯನ್ನು ಸೂಸುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಉದ್ಗ್ರಂಥವಾದ 'ಮಸ್ನವಿ'ಯ ಮೊದಲ ೧೮ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವು ಆರಂಭವಾಗುವುದು ಹೀಗೆ:

ನಾದವಾದ್ಯವು ಉಲಿವ ಕಥೆಯನಿದೊ ಕೇಳು
ಅಗಲಿಕೆಯ ಭಾವಗಳನೆಂತು ಹಾಡುವುದು...

ಹುಸ್ಸಮ್ ರೂಮಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬರೆಯೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ, ರೂಮಿ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಮುಂದಿನ ೧೨ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ಅನಾತೊಲಿಯಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು, ತನ್ನ ಮಹಾನ್ ಕೃತಿಯಾದ **ಮಸ್ನವಿ** ಗ್ರಂಥದ ಆರು ಸಂಪುಟಗಳಷ್ಟು ಕಾವ್ಯಧಾರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ಹುಸ್ಸಮ್‌ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಬರೆಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅವನ ಜೀವಮಾನದ ಅತ್ಯಂತ ಬೃಹತ್ತಾದ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಉದ್ಗ್ರಂಥ ವಾಗಿದೆ.

೧೨೭೨ ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ರೂಮಿ ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತನಾದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಸಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಾನೇ ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿದಿದ್ದನು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಗಜಲ್ ರಚಿಸಿದ್ದನು. ಈ ಕವನವು ಹೀಗೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ:

ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ದೊರೆಯಿವನು
ಅವನೆಂಥ ಜೊತೆಗಾರ, ನೀನೆಂತು ಅರಿವೆ?
ನನ್ನ ಹೊನ್ನಿನ ಮುಖವ ನೀ ನೋಡಬೇಡ,
ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಾಲುಗಳು ನನ್ನದಾಗಿರಲು.

ರೂಮಿಯು ೧೨೭೩, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೭ರಂದು ಕೊನ್ಯಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ದೈವಾಧೀನನಾದನು. ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ಅವನ ತಂದೆಯ ಸಮಾಧಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಹೂಳಲಾಯಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ ಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದೆ:

ನಾವು ಗತಿಸಿಹೋದಾಗ ಅರಸದಿರು–
ನಮ್ಮ ಸಮಾಧಿಯ ಇಳೆಯ ಮೇಲೆ;
ಅರಸದನು ಜನರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ.

ಅಲ್ಲಿನ ರಾಣಿಯಾದ ಗುರಚು ಹಟುನ್ ರೂಮಿಯ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಕಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ರೂಮಿಯ ಸಮಾಧಿಗಾಗಿ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ದೊಡ್ಡದಾದ ಮಸೀದಿ, ನರ್ತನ ಶಾಲೆ, ಸಂತ ನಿವಾಸ, ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಸಂತರ ಸಮಾಧಿಗಳು – ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅದು ಹೊಂದಿದೆ. ಈಗಲೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮೇತರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಭಕ್ತ ಜನರು ಇದನ್ನು ದರ್ಶಿಸಲು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ರೂಮಿಯ ಮರಣದ ನಂತರ ಅವನ ಮಗನಾದ ಸುಲ್ತಾನ್ ವಹಾದ್ ಎನ್ನುವವನು ಸೂಫೀ ಮನೆತನದ ಮೆವ್‌ಲೆವಿ ಎಂಬ ಪಂಗಡವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಇದರ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು 'ಕುಣಿಯುವ ದರ್ವೇಷಿಗಳು' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡುವ ನೃತ್ಯ 'ಸೂಫೀ ನೃತ್ಯ' ಎಂದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಸಾಮ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಜಲಾಲುದ್ದೀನ್ ರೂಮಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾಗಿದ್ದನು ಮತ್ತು ದಾರ್ಶನಿಕನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನದು ಅಸೀಮ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ವೈಚಾರಿಕತೆ, ಸದ್ಗುಣ ಸಂಪನ್ನತೆ, ದಾನಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕ ಅರಿವು – ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಉದಾತ್ತ ತತ್ತ್ವ. ಅವನ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳೂ ಸಮಾನ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನ ಬೋಧನೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗುತ್ತವೆ.

ನಿನ್ನೆದೆಯ ದೀಪ...

ನಿನ್ನೆದೆಯಲೊಂದು ದೀಪವಿದೆ, ಹಚ್ಚಲನುವಾಗು
ನಿನ್ನೆದೆಯಲೊಂದು ಶೂನ್ಯವಿದೆ, ತುಂಬಲನುವಾಗು.
ಅನಿಸುತಿದೆಯಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ? ಪ್ರಿಯತಮನ ವಿರಹ
ನಿನ್ನೊಳಗೆ ತುಂಬಲಾಹ್ವಾನಿಸು, **ಅವನ;**
ಅಗ್ನಿಯನೆ ಆಲಿಂಗಿಸು.
ಬೇರೆ ನುಡಿವವರಿಗೆ ನೆನಪಿಸು ಇದನು –
'ಪ್ರೇಮ ಬಳಿ ಸಾರುವುದು ತಾನಾಗಿ,
ಅದರ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನು ಕಲಿಯಲಾರೆ,
ನೀನಾವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ.'

–ರೂಮಿ

Statement about ownership and other particulars about Viveka Prabha (according to Form IV Rule 8, circulated by Registrar of Newspapers for India)

1. Place of Publication	:	**Mysore 570 020**
2. Periodicity of Publication	:	**Monthly**
3. Printer's Name	:	**Swami Atmajnananda**
Nationality	:	**Indian**
Address	:	**Adhyaksha, Sri Ramakrishna Ashrama, Yadavagiri, Mysore 570 020**
4. Publisher's Name	:	**Swami Atmajnananda**
Nationality	:	**Indian**
Address	:	**Adhyaksha, Sri Ramakrishna Ashrama, Yadavagiri, Mysore 570 020**
5. Editor's Name	:	**Swami Jnanayogananda**
Nationality	:	**Indian**
Address	:	**Sri Ramakrishna Ashrama Yadavagiri Mysore 570 020**
6. Name & Addresses of the individuals who own the newspaper and partners or share-holders holding more than 1% of the capital	:	**Adhyaksha, Sri Ramakrishna Ashrama, Yadavagiri Mysore 570 020**

I, Swami Atmajnananda, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

sd.
Swami Atmajnananda
01.03.2017 Signature of the publisher